Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Talla Alkurdi (S)

INTERPELLATIONSSVAR
2026-01-22

RS 2025-1278

Svar på interpellation 2025:104 av Axel Conradi (M) om att Region Stockholm är sämst i landet och går miste om 100 miljoner kronor i kö-kapningspengar

Axel Conradi har i interpellationen ställt följande frågor:

1. Är du nöjd över att Region Stockholm ligger i Sverigebotten och gått miste om drygt 100 miljoner i kö-kapningspengar från staten?

2. Vilka åtgärder tänker du vidta för att säkra att fler patienter får vård i tid och att regionen får åtminstone drygt 90 procent av maxpotten

Som svar vill jag anföra följande:

Totalt sett sänker regeringen anslaget för att korta köer i vården med 1,2 miljarder 2026 jämfört med 2025. Regeringen finansierar alltså det aktuella ersättningssystemet genom att sänka stöd till andra angelägna insatser i vården. Bland annat skär regeringen och Sverigedemokraterna ner på stödet till förlossningsvården med 600 miljoner kronor.

Ersättningssystemet för vissa operationer är utformat för regioner med långa väntetider. Ett exempel är Tidöstyrda Region Skåne som hade längst vårdkö i landet till två av de tre utpekade operationstyperna, enligt en rapport från Vårdföretagarna.

Systemet ger ersättning för fler utförda operationer. Det är i regel enklare att öka antalet operationer om uppfyllnadsgraden av vårdgarantin är låg. Är uppfyllnadsgraden redan hög kan ett ökat antal av en viss operationstyp leda till undanträngningseffekter för andra, lika viktiga operationer.

Ersättningssystemet omfattade perioden juni till och med oktober 2025. Månaden före, maj 2025, var uppfyllnadsgraden av vårdgarantin för gråstarroperation 98 procent i Region Stockholm, 80 procent i riket och 86 procent i Region Skåne. För framfallsoperation var motsvarande andel 78 procent i Region Stockholm, 63 procent i riket och 45 procent i Region Skåne. För höftprotesoperation var uppfyllnadsgraden 88 procent i Region Stockholm, 73 procent i riket och 53 procent i Region Skåne.

Siffrorna för riket ska tolkas med försiktighet. Flera regioner byter för närvarande journalsystem, vilket påverkar inrapporteringen av väntetidsdata. Data för Region Stockholm och Region Skåne påverkas inte.

Även om Region Stockholm låg jämförelsevis bra till redan inledningsvis, har skicklig vårdpersonal lyckats förbättra tillgängligheten ytterligare till både framfalls- och höftprotesoperation. För framfall från 78 till 84 procent, en rekordhög andel. För höftprotes från 88 till 97 procent, alltså i princip komplett uppfyllnadsgrad av vårdgarantin.

Trots att Region Stockholm har kortare väntetider än exempelvis Region Skåne före, efter och under tiden som regeringens system gällde, så är det inte Region Stockholm som belönas för god tillgänglighet.

Som skattebetalare i Region Stockholm är det sammantaget svårt att vara nöjd med hur regeringen har utformat sitt ersättningssystem. I praktiken straffar systemet regioner som redan gjort sin hemläxa och kortat väntetiderna. Det kan till och med vara så att en region där tillgängligheten till någon av de tre operationerna försämrats under 2022–2024 har belönats ekonomiskt för det, eftersom statsbidraget betalas ut för en ökning av antalet operationer under 2025 mot snittet de tre föregående åren.

Vidare ges ersättningen för de utvalda ingreppen till patientens hemregion, även om ingreppet utförs i en annan region. Region Stockholm stöttar andra regioner med sämre tillgänglighet genom att ta emot patienter från dessa. Det kan innebära att regionen har bidragit till kortare väntetider nationellt och minskat lidande för patienter som fått sin operation genomförd snabbare i Stockholm – utan att få del av ersättningen.

Det är bra att regioner med mycket långa väntetider, såsom Skåne, har fått stöd. Men det är märkligt att hårt arbete inte lönar sig. Det borde gå att utforma modeller som belönar god tillgänglighet i hela landet.

De aktuella operationerna utförs i Region Stockholm främst enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Avtal inom LOV är taklösa. Det finns inget hinder för att inom dem omhänderta fler patienter om det finns köer och säkerställa att de utpekade patientgrupperna omhändertas. Så sker också.

Samtidigt utesluts inga åtgärder. Region Stockholm kommer ytterligare att utöka uppföljningen av vårdgivare där vårdgarantin inte uppnås. Mittenkoalitionen fortsätter verka för att tillgängligheten förbättras än mer, oavsett vilken regering eller vilka nationella ersättningssystem som för tillfället är aktuella.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 22 januari 2026

Talla Alkurdi